

Muusikaõpetuse ainekava üldosa

I Õppeaine kirjeldus ja maht

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Muusikaõpetuse koostisosad on: musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, muusikaline liikumine, omalooming, õppekäigud. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust - nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas välja kujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály ja Carl Orffi pedagoogilistele võtetele.

Muusika	1. klass	2. klass	3. klass	4. klass	5. klass	6. klass	7. klass	8. klass	9. klass	Kokku
Tunde nädalas klassiti	2	2	2	2	1	1	1	1	1	13

II Õppe- ja kasvatuseesmärgid

I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1. osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
2. laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
3. laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
4. laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
5. lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
6. rakendab pillimängu kaasmängudes;
7. kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
8. kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
9. väärtustab enese ja teiste loomingut;
10. mõistab laulupeo tähendust.

II kooliastmes

1. Muusikaõpetus peab andma võimaluse ühis- ja isetegemisest rõõmu tunda. Et laps naudiks võimalikult mitmekesisest muusikakultuuri ja austaks oma maa ja rahva muusikatradsioone. (Laulu- ja tantsupeod, koorikultuur jne)
2. Oluline on huvi äratada muusika, kui kunstiliigi vastu ja kujundada esteetilist maitset.
3. Anda võimalus loominguliseks tegevuseks ja eneseväljenduseks läbi muusika ja muusikalise

kirjaoskuse.

4. Arendada väärtushinnanguid, mis suunavad austuse ja lugupidamisega suhtuma nendesse inimestesse, kelle igapäevane töö on muusikaga tegelemine (heliloojad, pillimängijad, lauljad, tantsijad, dirigendid, muusikaõpetajad)
5. II kooliastmes keskendutakse õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisele, mida rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.
6. Olulised osaoskused on laulmine ja pillimäng. Seda nii individuaalselt kui ka kooris, orkestrites, ansamblites.
7. Muusikalises liikumises on pöhirõhk eesti rahvatantsudel, rütmis liikumisel ja laulumängudel.
8. Muusikalist mõtlemist suunatakse omaloomingu kaudu. Olulisel kohal on loovuse ja fantaasia arendamine.
9. Muusika kuulamisega arendatakse analüüsivõimet ja võrdlusoskust ka avardab see silmaringi.
10. Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ja rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes.
11. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ja eripära.

III kooliastmes

Muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. tunneb huvi muusika kui kunsti vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
  2. väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
  3. kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
  4. teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
  5. teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
  6. teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
  7. omab ülevaadet muusikaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.
- Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut ning kõikide õppeainete omandamist.
- Muusikaõpetuse abil avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegeleda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket.
- Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

III Üldpädevuste kujundamise võimalused

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Muusikas rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate muusikateoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorlust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuusitseerimine ning õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Muusikateoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Muusika teadvustab inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (kuulatavate muusikapalade ainek) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Muusikas kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uues olukorras. Õpilased saavad ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Muusikas on tähtsal kohal muusikateostest, -stiilidest, -ajastutest jms. rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabete ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamiseviise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik).

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse muusikaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika arengus.